

ת"פ 49029/05/22 - מדינת ישראל, ע"י פרקליטות מחוז ירושלים נגד יוסף אבו אלהוה

בית המשפט המחוזי בירושלים
ת"פ 49029-05-22 מדינת ישראל נ' אבו
אלהוה (עציר)

בפני בעניין:	כבוד השופט אוהד גורדון המאשימה	מדינת ישראל ע"י פרקליטות מחוז ירושלים - עו"ד ס' מרדכי
נגד הנאשם		יוסף אבו אלהוה ע"י ב"כ עו"ד מ' מחמוד

גזר דין

רקע

1. כתב האישום בהליך זה הוגש ביום 23.5.22. ביום 26.10.22 הציגו הצדדים הסכמות, בהתאם להן תוקן כתב האישום והנאשם הודה והורשע בעבירות שפורטו בו.
2. כתב האישום המתוקן מונה ארבעה אישומים. בהתאם למבוא לו, במועד שאינו ידוע במדויק, קשר הנאשם עם אחרים לבצע פעולות נגד כוחות הביטחון ונגד "בית חושן": בית מגורים בשכונת א-טור, בו מתגוררות משפחות יהודיות.
3. לפי האישום הראשון, הורשע הנאשם בעבירות של התפרעות לפי סעיף 152 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"), הפרעה לשוטרי בנסיבות מחמירות לפי סעיף 275א לחוק העונשין ומעשה פיזיות לפי סעיף 338(א)(3) לחוק העונשין.
- באישום תואר, כי בחודש הרמדאן 2021 התרחשו התפרעויות ותקיפות על רקע גזעני כלפי יהודים וכנגד המשטרה. בתחילת החודש האמור חבר הנאשם לאחרים ששמותיהם הוצגו באישום (להלן: "החבורה") והם התכנסו בסמוך לבית קפה בשכונת א-טור בירושלים. בני החבורה לרבות הנאשם הצטיידו באבנים ובזיקוקים. כשעבר ברחוב רכב משטרה, בני החבורה לרבות הנאשם עטו על פניהם מסכות והשליכו אבנים ובזיקוקים לעברו. הנאשם יידה מספר אבנים אל עבר כלי הרכב.
4. לפי האישום השני, הורשע הנאשם בעבירות של התפרעות, לפי סעיף 152 לחוק העונשין והפרעה לשוטרי בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 275א לחוק העונשין.
- באישום תואר, כי במהלך חודש יולי 2021 חבר הנאשם לאחרים ששמותיהם הוצגו בכתב האישום (להלן באישום זה: "החבורה"). הם התאספו בסמוך לבית חושן והצטיידו בזיקוקים. שנים מבני החבורה הלכו לכיוון בית חושן כשהם

רעולי פנים, וירו זיקוקים לעבר הבית. שאר בני החבורה ובהם הנאשם עמדו על גגות סמוכים, במטרה ליידות אבנים לעבר כוחות משטרה שיגיעו. כאשר הגיעו כוחות משטרה למקום, בני החבורה ובהם הנאשם יידו כל אחד כשלוש אבנים לעבר ג'יפ של משמר הגבול.

5. לפי האישום השלישי, הורשע הנאשם בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(2) בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין, התפרעות לפי סעיף 152 לחוק העונשין, הפרעה לשוטר בנסיבות מחמירה לפי סעיף 275א לחוק העונשין, ומעשה פזיזות לפי סעיף 338(א)(3) לחוק העונשין.

לפי אישום זה, ביום 29.3.22 בלילה, כשישה צעירים (להלן באישום זה: "החבורה") הצטיידו בבקבוק בנפח ליטר וחצי של בנזין כדי להכין ולהשליך בקבוקי תבערה לעבר בית חושן. החבורה הלכה לבית האמור, שם הכינו בני החבורה את בקבוקי התבערה. הנאשם חבר אליהם, ויחד עמדו על גג באזור. חלקם השליך בקבוקי תבערה ויידה זיקוקים לעבר בית חושן ממרחק של כעשרים מטרים. שאר בני החבורה ובהם הנאשם עמדו על גגות סמוכים כדי לתצפת ולהתעמת עם כוחות הביטחון שיגיעו למקום.

אחד מבקבוקי התבערה פגע בחלון אחד החדרים בבית משפחה, בו ישן תינוק בן חצי שנה שמיטתו מוקמה במרחק של חצי מטר מהחלון. החלון החל לעלות באש והחדר התמלא בעשן. אב המשפחה (להלן: "ע") חילץ את התינוק מהחדר וכיבה את האש.

כשהגיע ג'יפ משטרה למקום, חלק מהנוכחים לרבות הנאשם התפרעו וירו מהגגות זיקוקים לעבר ג'יפ המשטרה.

6. לפי האישום הרביעי (נרשם בכתב האישום המתוקן כ"אישום 5"), הורשע הנאשם בעבירות של התפרעות לפי סעיף 152 לחוק העונשין, ותקיפת שוטר בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 274(1), (2) ו-(3) יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין.

לפי אישום זה, ביום שישי ה-15.4.22 התרחשו התפרעויות אלימות בהר הבית בהשתתפות מאות רעולי פנים שיידו אבנים, זיקוקים ובקבוקי תבערה לעבר שוטרים. הדבר המשיך לפנות בוקר, כשכוחות משטרה נכנסו לשטח ההר, במהלך ממושך שתואר בכתב האישום ולא יוחסו ישירות לנאשם.

בשעה שאינה ידועה במדויק, סמוך לתפילת הפג'ר, הנאשם, שנכח בתוך מסגד אל אקצא עם אחרים, יידה אבנים לעבר כוחות משטרה, שעסקו בשמירה על הסדר ובפיזור ההתפרעויות. הנאשם השתתף בהתפרעות ויידה מספר אבנים לעבר הכוחות, כשהוא חבוש בכובע ומסכה.

כתוצאה מההתפרעויות נפצעו שוטרים רבים וחלקם נזקק לטיפול רפואי ופינוי לבית החולים.

תסקיר שירות המבחן, גליון הרישום הפלילי ותסקיר הנפגע

7. לנאשם אין הרשעות קודמות.

8. שירות המבחן הציג בתסקירו את נתוני הנאשם, שהוא בן 20, רווק, וטרם מעצרו התגורר בבית הוריו ועבד בעבודות צנרת וכעוזר שף. בהתייחסו לעבירות, תלה אותן הנאשם בסביבתו החברתית בתקופה הרלבנטית ובשיקול דעת מוטעה. שירות המבחן התרשם כי הציג עמדה קורבנית ונטייה לייחס את המעשים לקושי לסרב לבקשות חברים, אך תוך הבנת החומרה שבמעשים, הכרה של הנאשם במעשיו ורצון לרכוש כלים להתמודדות בסיטואציות דומות. צוין שהנאשם הביע חרטה על מעשיו, בעיקר בקשר להשלכותיהם עליו, הציג עמדות המגנות אלימות ככלל ומתוך רקע לאומני בפרט, ומסר שהוא מעוניין להקים משפחה, ללמוד את תחום

האינסטלציה ולהקים עסק.

שירות המבחן התרשם ממידה של צמצום, בהתייחסות הנאשם לרקע לביצוע העבירות. בסקרו גורמי סיכון וסיכוי, העריך שירות המבחן כי רמת הסיכון להישנות התנהגות אלימה מצד הנאשם היא בינונית ומידת החומרה, אם הדבר יקרה, תהא בינונית. במסגרת זו, ציין שירות המבחן כי התרשם שההליך המשפטי וחויית המעצר סייעו לנאשם להבין את חומרת מעשיו ואת הסיכון שבהם, גורם שהוא מרתיע ומציב גבולות. שירות המבחן נמנע מהמלצה טיפולית.

9. הוגש תסקיר נפגע אודות ע', האב הנזכר באישום השלישי. המדובר באיש חינוך שמסר, כי הגם שהיה ער לרגישות המגורים באזור בו מתגוררים מוסלמים רבים, התנהלותו התאפיינה באופטימיות. האירוע מושא האישום השלישי, אותו תיאר כחוויה כאוטית פתאומית הכרוכה בתחושות אימה ובהלה, ניפץ את תפיסתו כמי שיכול לגונן על משפחתו, וערער את תחושות המסוגלות והביטחון האישי. אלה התחלפו בתחושת סיכון מתמדת, חרדה ודריכות, ופגיעה בתחושת הערך העצמי ובאמונתו ביכולתו להבטיח את ביטחון ילדיו. תוארו גם השלכות פוסט-טראומטיות על הילדים, כגון בכי בלילות, תלות מוגברת בהורים וצמצום היכולת של בני המשפחה להתנהג בחופשיות. אחד הילדים נזקק לטיפול רגשי. ע' שלל צורך במענה מקצועי, אך עורכת התסקיר התרשמה מהשפעות עמוקות וארוכות טווח של המקרה עליו ועל בני משפחתו, והמליצה לחייב את הנאשם בין היתר בפיצוי כספי, בו יוכל ע' להשתמש לצרכי השיקום.

הטיעון לעונש

10. המאשימה ציינה בטיעוניה את נסיבות ביצוע העבירות, ואת הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מן המעשים. נטען כי העבירות בוצעו מתוך מניע לאומני-אידאולוגי, וכי העבירות מושא האישום הראשון בוצעו בעיתוי טעון, סמוך לפני תקופת "שומר החומות" ובתקופת הרמדאן, בה התרחשו התפרעויות בכל הארץ. עוד צוין כי העבירות בוצעו בצוותא, חלקן הופנה כלפי יושבי בית החושן תוך העמדתם בסיכון, וכי הנאשם נטל חלק פעיל בביצוען. הודגשו תוצאות המעשים מושא האישום השלישי, בשים לב לנזק שנגרם לע' ולילדיו. לגבי מעורב נוסף במעשים מושא אותו אישום, בשם עימאד אבו ג'אנאם (להלן: "עימאד"), נטען כי הנאשם לא הופלה לרעה מולו. כך משהמשך האירוע לא יוחס לעימאד, וזאת משום שבעת הגשת כתב האישום נגד עימאד טרם באה לידי ביטוי התמונה המלאה לגבי הנזק והפגיעה. לכן, עימאד לא הואשם בעבירת החבלה בכוונה מחמירה, אך יוחסו לו ייצור נשק וכן עבירת הצתה. המאשימה טענה שכתוצאה, העונש המרבי לעימאד דומה לזה שבעבירות המיוחסות לנאשם. עוד מסרה כי בעניינו של עימאד התרחשה תקלה בכך שכתב האישום לא תוקן בדיעבד, תוך ייחוס לעימאד של עבירה לפי סעיף 329 לחוק העונשין, אך טענה שנוכח השיקולים האמורים היא אינה רואה להבחין ברמת הענישה בין השניים. בנוגע לאישום הרביעי נטען, כי דובר בהתפרעות מהחמורות שהיו, בה נטל הנאשם חלק.

המאשימה הגישה פסיקה לתמיכה בטיעוניה, טענה כי התסקיר מציג תמונה שלילית, והציעה מתחם עונש הולם של 12-24 חודשי מאסר למעשים מושא האישום הראשון, 8-20 חודשי מאסר לאישום השני, 3.5-7 שנות מאסר לאישום השלישי, ו-8-20 חודשי מאסר לאישום הרביעי.

המאשימה הוסיפה וטענה כי יש למקם את עונשו של הנאשם "מעט מתחת לאמצע" המתחמים, ציינה את האמור בתסקיר וטענה להעדר הבעת חרטה, ועתרה לבצע "חפיפה מסוימת" בין מתחמי העונש ולגזור על הנאשם חמש שנות מאסר, מאסר על תנאי, קנס ופיצוי.

11. ב"כ הנאשם, בטיעון לעונש, טען כי המאשימה לא הגישה מסמך או חוות דעת המעידים על נזק לגוף או לרכוש, וכי עניינו של עימאד הנזכר לעיל חמור משל הנאשם, משום שעימאד הכין את בקבוקי התבערה והורשע

בייצור נשק. עוד טען שאין לקבל את הסבר המאשימה כי טעתה בעניינו של עימאד, ואת גישתה כי ראוי לגזור לנאשם ולעימאד עונש שווה. כן נטען שאין לקשור בין המעשים מושא האישום הראשון לבין תקופת "שומר החומות", שהתרחשה רק בהמשך. לגבי האישום השלישי נטען שהנאשם רק תצפת, וכי הורשע בעבירת החבלה בשל ביצוע בצוותא. לגבי האישום הרביעי נטען שחלקו הסתכם בידיו אבנים, כי עבירת התקיפה יוחסה לו בשל מכלול האירועים, וכי גם לגבי אישום זה לא הוגשו תעודות רפואיות.

אף ההגנה הציגה פסיקה לתמיכה בטיעוניה. נטען כי מתחמי הענישה לגבי האישומים הראשון, השני והרביעי נעים בין 6-15 חודשי מאסר, כי ראוי לעצב מתחם אחד לשני האישומים הראשונים ואחד לאישומים השלישי והרביעי, וכי המתחם ההולם לאישום השלישי נע בין 8-18 חודשי מאסר.

עוד נטען, שרוב האירועים הם בסמכות בית משפט השלום. הודגש שלנאשם אין עבר פלילי, וכי הודה והתחרט בפני שירות המבחן. ההגנה עתרה לגזור לנאשם מאסר לתקופה שבין 18-24 חודשים.

12. הנאשם נשא דברים בהם ביקש להשתחרר ולחזור לעבודה, הוא הביע חרטה וביקש סליחה.

דין

מתחם העונש ההולם

13. אני מוצא לקבוע מתחם עונש לכל אחד מהמעשים מושא האישומים השונים. אמנם, קיימים קווים משותפים לאישומים, בהיותם ביטויים של תפיסות לאומניות כוחניות. גם למעשים שהנאשם עצמו ביצע קווי דמיון זה לזה, בידיו אבנים או בהתפרעויות ובבחירת "מטרות" בדמות רכבי משטרה, כוחות המשטרה או מתיישבים יהודים.

אלה מאפשרים לערוך דיון משותף במעשים, אך אין בהם לבסס "קשר ענייני הדוק" בין המעשים מושא האישומים השונים, ההופך אותם ל"אירוע" עברייני אחד לצורך קביעת מתחם העונש ההולם (לאפיון ה"אירוע" העוסק במספר עבירות לצרכי סעיף 40ג(א) לחוק העונשין בהתאם למבחן "הקשר ההדוק", ראו למשל ע"פ 5668/13 **מזרחי נ' מדינת ישראל** (17.3.16), ע"פ 1261/15 **מדינת ישראל נ' דלאל** (3.9.2015), ע"פ 4910/13 **ג'אבר נ' מדינת ישראל** (29.10.14), ע"פ 2240/21 **מדינת ישראל נ' שחר** פסקה 13 (8.11.21)). כך, בשים לב לשוני המשמעותי במועדי הביצוע בין המעשים מושא האישומים, לכך שחלקם בוצע במקומות שונים וכלפי נפגעים שונים, ולשוני מסוים בזהות המשתתפים במעשים מושא האישום הראשון והשני, כשלגבי האישומים השלישי והרביעי לא צוינו בכתב האישום המתוקן שמות המשתתפים.

מכאן לקביעת המתחם.

14. הנאשם חטא במעשים חמורים. הוא חבר לאחרים וביצע שורת מעשי אלימות והתפרעות על רקע לאומני. מעשים מעין אלה פוגעים בהגנה על ביטחונם של הקורבנות ושלמות גופם, בין אם כוחות הביטחון או קורבנות אזרחיים, מערערים את תחושת הביטחון האישית והכללית, קוראים תיגר על שלטון החוק ופוגמים בסדר הציבורי. בנוסף, הנכונות לפגוע באחר בהיותו איש כוחות הביטחון מבטאת תפיסה ערכית פגומה, הראויה לגינוי.

באישומים שכללו תקיפות כלפי בית חושן, ביטאו מעשי הנאשם גם היבט גזעני, משהקורבנות נבחרו בין היתר על רקע דתם. שיאם באישום השלישי, בו התבצע יידוי בקבוקי תבערה לעבר הבית בכוונה לפגוע ביושביו, תוך פגיעה בחדר בו ישן תינוק וסיכון חייו.

בנוסף, האישום הרביעי, שעסק בהתפרעות קשה בהר הבית, מציג פגיעה מודגשת באינטרס הציבורי שבשמירה על הסדר. חשיבותו מתחדדת במקום רגיש זה, שהמתרחש בו עלול להביא להסלמה כללית (השוו: ע"פ 9821/16

פלוני נ' מדינת ישראל (30.11.17). חומרת הפגיעה בערך המוגן של שלמות הגוף מודגשת גם בפציעת שוטרים רבים כתוצאה מההתפרעות במקום, הגם שלנאשם לא יוחסה גרימת פציעה מעין זו.

15. בפסיקה הודגשה החומרה הגלומה בעבירת ההתפרעות, המציבה סכנה ישירה לגוף ולנפש ואשר מחייבת מדיניות ענישה מחמירה (למשל ע"פ 901/22 **מדינת ישראל נ' אסווד (24.2.22)**, ע"פ 3982/22 **מדינת ישראל נ' חג'וג' (27.10.22)**). עמדה דומה עוצבה בנוגע לאירועים של יידויי אבנים, ירי זיקוקים והשלכת בקבוקי תבערה, גם במקרים בהם לא נגרם נזק בפועל. נפסק, שהדברים מקבלים משנה תוקף כשהעבירות מבוצעות על רקע אידאולוגי, תוך ניסיון לפגוע בזולת ובכוחות הביטחון, אך אין בכך לגרוע מהחובה להתאים את העונש לטיב המעשה ולנסיבות העושה (למשל ע"פ 2390/17 **מדינת ישראל נ' מריזק (28.12.07)**, ע"פ 9821/16 הנזכר לעיל).

16. פגיעת מעשי הנאשם בערכים המוגנים מודגשת נוכח חזרתו על מספר מעשים בעלי אופי דומה, דבר המחדד את ההתרסה הערכית ואת הנכונות לפגוע באחר. עוד יישקל הנזק שנגרם מן המעשים באישומים בהם נזכר נזק שכזה - וראו לעיל הדיון באישום הרביעי.

בהקשרו של הנזק שנגרם, מודגשת חומרת המעשים מושא האישום השלישי. אמנם, בדרך נס ובשל תושיתו של האב ע', המעשים הסתיימו ללא פציעות או פגיעות בנפש, אך הם כללו תקיפה בבקבוקי תבערה, שהיא בעלת פוטנציאל לגרום להתלקחות רחבה ולפגיעה באדם, בפרט נוכח מיקום הפגיעה בחדר בו ישן התינוק (השוו: ע"פ 2337/13 **מהנד קואסמה נ' מדינת ישראל (16.9.13)**). לצד הנזק הפוטנציאלי, יש לשקול את הנזק שנגרם בפועל: לצד הנזק המסוים לרכוש, ינתן משקל של ממש לפגיעה הקשה בע' ובבני משפחתו, בדגש על הנזק לתחושת הביטחון שלהם ולמישורי חייהם השונים, כמתואר לעיל בסקירת תסקיר נפגע העבירה.

17. בנוסף, בקביעת מתחם העונש ההולם לכל אישום, יש להתאימו לחומרת המעשים הנדונים וכן לשקול את חלקו של הנאשם בהם.

נראה כי המעשים מושא האישום הראשון והשני דומים בהיבט זה ומציגים, לצד חבירה לאחרים, גם מעשים אקטיביים של יידויי אבנים מצדו של הנאשם לעבר רכבי משטרה. אני ער לכך שהאישום השני כלל, בנוסף, גם ירי זיקוקים לעבר בית החושן, אך משירי זה לא בוצע בידי הנאשם, ומשהאישום הראשון כלל גם הרשעה בעבירה לפי סעיף 338 לחוק העונשין וגם ביצוע בסמוך לתקופת "שומר החומות" (הגם שלא בעיצומה), מצאתי לקבוע לאישומים אלה מתחם עונש זהה.

גם באישום הרביעי ביצע הנאשם יידוי של מספר אבנים, הפעם לעבר שוטרים שעסקו בפיזור ההתפרעות ולא "אך" לעבר רכבים, דבר שיש בו משנה-סיכון ושהוביל להרשעה בעבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות. זאת ועוד, הדבר נעשה תוך השתתפות בהתפרעות רחבת-היקף בהר הבית, אלמנט המעצים את חומרת המעשים.

18. אשר לאישום השלישי, יש לשקול את ביצועה-בצוותא של העבירה לפי סעיף 329 לחוק העונשין, שכן הנאשם חבר לצעירים שתכננו וביצעו השלכת בקבוקי תבערה לעבר בית חושן. עם זאת, יש לתת משקל לכך שהנאשם עצמו לא לקח חלק במעשה זה ואף לא בהכנה של בקבוקי התבערה. הוא חבר אל היתר בהמשך להכנת הבקבוקים, ולא היה חלק מבני החבורה שעסקה ביידוי הבקבוקים אלא עמד עם אחרים על גג סמוך כדי לתצפת, ובהמשך התפרע וירה עמם מהגג זיקוקים לעבר רכב משטרה.

19. בהקשר זה יידונו טיעוני הצדדים בנוגע לעניינו של עימאד, שהועמד לדין במסגרת ת"פ 27544-05-22, והורשע. כתב האישום המתוקן בעניינו מיום 15.12.22 הועמד לעיוני בידי המאשימה, ועולה ממנו כי עימאד ביצע שורת מעשים דומים לאלה שביצע הנאשם, לעיתים עם הנאשם. בכלל זה השתתף באירוע מושא האישום

השלישי. בכתב האישום בעניינו של עימאד נטען בהקשר זה (שם דובר באישום הרביעי) כי יחד עם אחרים ובהם הנאשם כאן, עימאד החליט להשליך בקבוקי תבערה לעבר בית חושן, כי "האחרים" (להבנתי הדבר כולל את הנאשם כאן) הכינו את הבקבוקים ואילו עימאד ומעורב נוסף תצפתו, ואז הנאשם ואחרים השליכו בקבוקי תבערה לעבר הבית. עימאד הורשע כמבצע בצוותא בעבירות של ניסיון הצתה, ייצור נשק וניסיון היזק בזדון ממניע גזעני.

האירוע מצא אפוא ביטוי שונה, עובדתית ומשפטית, בעניינו של עימאד. המאשימה הסבירה זאת בשגגה, בשלה לא תוקן כתב האישום בעניינו של עימאד לאחר שהתחווירו תוצאות האירוע.

עם זאת, נכון לעת הזו טרם נשמעו הטיעונים לעונש בעניינו של עימאד, וטרם נגזר דינו. לכן, אין מקום לבחון שינוי מעונשו של הנאשם כאן, או התאמה של העונש, לצורך שמירה על יחס הולם בינו לבין עונשו של עימאד.

20. מבט אל הענישה הנוהגת מציג יישום של מדיניות הענישה עליה עמדתי לעיל, בדרך של השתת עונשי מאסר לתקופות של ממש על מעורבים במעשים דומים, לצד ענישה נלווית. זאת, במנעד שנובע מן ההתאמה הנדרשת לנסיבותיו של כל מעשה וכל עושה.

21. להלן דוגמאות, שתעסוקנה תחילה בידי אבנים ובקבוקי תבערה לעבר כוחות הביטחון:

בע"פ 5300/16 מדינת ישראל נ' נגאר (8.1.17) נדון ביצוע של חמישה מקרים של השתתפות בהתפרעויות תוך ידי אבנים, וכן הכנה והשלכה של בקבוקי תבערה לעבר כוחות הביטחון. בבית משפט זה נקבעו מתחמי ענישה שבין מספר חודשי מאסר או "מאסר קצר", לבין עשרות חודשי מאסר (ועד ל-42 חודשי מאסר לאירועים שכללו שימוש בבקבוקי תבערה). בית המשפט העליון החמיר בעונש שנגזר על הנאשם בבית משפט זה, אשר כלל התחשבות בשיתוף פעולה שלו בחקירה וצפי למסירת עדות כנגד אחרים. בערעור, העונש הועמד על 40 חודשי מאסר, לצד שנת מאסר על תנאי.

בע"פ 733/17 אבו מיאלה נ' מדינת ישראל (7.6.17) נדון ביצוע של שלושה מקרים, שכללו חבירה לאחרים בביצוע התפרעויות ותקיפות, חסימת צירים כדי לגרום לפגיעה מטווח קצר וידי אבנים ובקבוקי תבערה לעבר כוחות הביטחון. באחד המקרים נפגע רכב משטרה מבקבוקי התבערה שהוצתו. נקבע מתחם עונש שבין 3.5 ל-7 שנות מאסר, ונגזרו 52 חודשי מאסר ומספר עונשי מאסר מותנים, לתקופות שבין שנה לשנתיים.

בת"פ (מח' י-ם) 4741-05-21 מדינת ישראל נ' עביד (30.3.22) נדון מקרה ובו שבעה אישומים של ידי אבנים וזיקוקים לעבר כוחות הביטחון תוך התפרעות. אחד מהם כלל ידי בקבוקי תבערה. נקבע מתחם שבין 3.5 ל-8 שנות מאסר, צוינו גילו הצעיר של הנאשם והעדר הרשעות קודמות אך גם הרשעתו בהליך הנדון בעבירות לפי חוק המאבק בטרור, תשע"ו-2016 (להלן: "חוק הטרור"). נגזרו עליו 4.5 שנות מאסר, מאסר על תנאי וקנס. ערעור על גזר הדין נדחה, בהסכמה (ע"פ 3232/22 עביד נ' מדינת ישראל (8.12.22)).

ע"פ 7160/16 עבאסי נ' מדינת ישראל (25.10.17). ראו גם ת"פ (מח' י-ם) 16050-08-15 מדינת ישראל נ' עבאסי (15.5.16) עסק בביצוע של חמישה מקרי התפרעויות, שבחלקם ביצע המערער ידי אבנים ובחלקם ידה בקבוקי תבערה. באחד המקרים נפגע ג'יפ משטרה מבקבוק תבערה. למקרים, שכללו שימוש בבקבוקי תבערה והרשעה בעבירה לפי סעיף 329 לחוק העונשין, נקבעו מתחמי ענישה שבין 20-24 חודשי מאסר ובין 40-48 חודשים, ולאישום שכלל פגיעה בג'יפ - בין 30-60 חודשים. לאישום נוסף שכלל ידי אבנים תוך שאחרים ידו בקבוקי תבערה וזיקוקים נקבע מתחם שבין 24-48 חודשים. דובר בצעיר כבן 18.5 ללא הרשעות, שהודה במעשים. נגזרו עליו 4.5 שנות מאסר ומאסר על תנאי.

ע"פ 22/18 אבו זינה נ' מדינת ישראל (27.7.22) עסק בהשתתפות בהתפרעות בתקופת "שומר החומות" תוך עימות עם שוטרים, חסימת כביש, הבערת צמיגים ויידוי אבנים, זיקוקים וכן בקבוק תבערה. על המערער נגזרו 30 חודשי מאסר.

ע"פ 4324/16 נגאר נ' מדינת ישראל (31.7.16) עסק בשני מקרים של השתתפות בהפרות סדר ויידוי אבנים לעבר שוטרים ורכב משטרה. נקבעו מתחמי ענישה של 12 עד 30 חודשי מאסר לאחד המקרים, ושל 20-45 חודשי מאסר למקרה השני. דובר בצעיר ללא הרשעות, שהודה במעשים, אך שירות המבחן לא בא בהמלצה בעניינו. נגזרו עליו 28 חודשי מאסר וחצי שנת מאסר על תנאי.

ת"פ (מח' י-ם) 30932-05-21 מדינת ישראל נ' יאזן (24.5.22) עסק בארבעה מקרים של ירי זיקוקים ויידוי אבנים לעבר כוחות הביטחון, תוך השתתפות בהתפרעויות ובאחד המקרים פגיעה ברכבי הכוחות. ההרשעה כללה עבירות לפי חוק הטרור, אך לא לפי סעיף 329 לחוק העונשין. על הנאשם, צעיר ללא הרשעות, נגזר מאסר לתקופה של שלוש שנים וארבעה חודשים, לצד מאסר מותנה. בערעור קוצר העונש לשלוש שנות מאסר, מטעמי אחידות בענישה (ע"פ 416/22 יאזן נ' מדינת ישראל (26.1.23)).

22. מכאן לדוגמאות שעסקו בתקיפת בתי יהודים, לצד עבירות נוספות:

בע"פ 9821/16 פלוני ואח' נ' מדינת ישראל (30.11.17) נדונו שני מקרים של ביצוע בחבורה, של הכנה ויידוי בקבוקי תבערה לעבר בית יהודים בעיר העתיקה, לגביהם נקבעו מתחמי ענישה שבין 2-3 שנות מאסר ובין 4-6 שנים. נדונו גם מקרים של יידוי אבנים בהתפרעויות בהר הבית ומקרים של יידוי אבנים וירי זיקוקים לעבר כוחות משטרה, לגביהם נקבעו מתחמים של 15-18 חודשים ועד 30 חודשי מאסר. על המעורבים הצעירים, שלחלקם לא היו הרשעות קודמות, נגזרו בגין המעשים הנדונים עונשים שנעו בין מאסר לחמש שנים ו-8 חודשים, ובין שבע שנות מאסר. על מעורב נוסף, שהיה קטין, נגזר עונש של ארבע שנות מאסר.

בע"פ 2337/13 קואסמה נ' מדינת ישראל (16.9.13) נדונה שורת מקרים של יידוי בקבוקי תבערה לעבר כוחות הביטחון ולעבר בתי יהודים המתגוררים בסילוואן ורכבי האבטחה שלהם. נקבע, כי מתחם הענישה ההולם בכל אישום שכלל יידוי בקבוק תבערה לעבר רכב או בית מגורים, שבו הייתה הרשעה בעבירות של ייצור נשק, ניסיון הצתה וניסיון לגרימת חבלה בכוונה מחמירה, הוא בין 12 ל-40 חודשי מאסר למבצע העיקרי, ובין 8 ל-30 חודשי מאסר למסייע. בגין המעשים עצמם, נגזרו למעורבים השונים עונשי מאסר שבין 36 ל-40 חודשים, לעיתים תוך הפעלת מאסר מותנה.

23. להבדיל מחלק מן המקרים שנזכרו לעיל, יש לציין כי הנאשם כאן לא הורשע בכך שהכין או יידה בעצמו בקבוקי תבערה - אמצעי, שעל חומרת השימוש בו עמדתי לעיל. הנאשם גם לא הורשע בעבירות לפי חוק הטרור. מנגד, הוא הורשע כמבצע בצוותא בעבירה לפי סעיף 329, בנוגע לשימוש שעשו אחרים בבקבוקי תבערה (במקרה מושא האישום השלישי).

24. מכאן לקביעת מתחמי העונש, שתיעשה בשים לב למכלול השיקולים שפורט לעיל.

מהטעמים שהוצגו לעיל, יש לקבוע לכל אחד מן האישומים הראשון והשני מתחם עונש זהה, שיכלול מאסר לתקופה שבין 8-22 חודשים, לצד מאסר מותנה.

מתחם העונש ההולם לאישום השלישי יכלול מאסר לתקופה שבין 20-45 חודשים, מאסר מותנה ופיצוי.

המתחם הנוגע לאישום הרביעי יכלול מאסר לתקופה שבין 8-24 חודשים, לצד מאסר מותנה.

היות שהמעשים לא כללו הפקת רווח ולא נבעו ממניע ממוני, איני מוצא לכלול קנס במתחמי העונש. כפי שיבואר

בהמשך, בשל הפגיעה בע' ובני משפחתו יש לחייב את הנאשם בפיצוי לזכותם.

קביעת העונש

25. בהתאם לסעיף 40ג(ב) לחוק העונשין, אני מוצא לגזור עונש כולל לכל האירועים שנדונו לעיל. מובן, כי במסגרת זו יישקלו גם ריבוי המעשים, והמתחמים השונים שנקבעו לכל אירוע.

26. כאלמנטים לחומרה, יש לשקול את נכונות הנאשם לשוב ולבצע עבירות על רקע דומה, לאורך תקופה, דבר שיש בו ביטוי לנכונות לשוב ולתקוף אחרים בהקשר לאומני. דבר זה, וכן הערכת שירות המבחן אודות סיכון בינוני להישנות התנהגות דומה, מקימים שיקולים שבהרתעה אישית. לצדם יש לשקול את הצורך בהרתעת הרבים, הנובע מהישנות מעשים מסוג זה במקומותינו והחובה לגונן על הציבור, באמצעות ענישה הולמת שתרתיע אחרים מביצוע מעשים דומים.

27. מנגד, קיימים שיקולים לקולה. הנאשם הוא בחור צעיר שטרם המעשים ניהל חיים נורמטיביים ולא כשל בפלילים. הוא הודה וחסך מזמנם של הצדדים, העדים ובית המשפט. הוא הביע חרטה ושאפה לשוב למסלול חיים חיובי, הן בפניו והן בפני שירות המבחן. זאת, הגם שהאמור בתסקיר מצדיק לגרוע נתח מסוים ממשקלה לקולה של נטילת האחריות על ידי הנאשם.

בהערכת הצורך בהרתעתו האישית של הנאשם, יש לשקול גם את התרשמות שירות המבחן בדבר האפקט ההרתעתי של ההליך ושל תקופת המעצר. עוד תישקל הפגיעה ובנאשם ובמשפחתו כתוצאה מן השהיה מאחורי סורג ובריה, עד כה ובהמשך.

28. מכלול השיקולים מחייב גזירתו של עונש מאסר לתקופה משמעותית, אך תוך מתן ביטוי לנתונים הפועלים לקולה, וכן לחובה לשמור על מידתיות העונש (בשלה אין "לצבור" את מתחמי הענישה זה לזה, אלא לבצע "חפיפה" חלקית). לצד זה ובשים לב לצורך בהרתעה אישית, יש לחייב את הנאשם בענישה מותנית. עוד אני מוצא לחייבו בפיצוי, שייתן ביטוי לפגיעת המעשים בע' ובבני משפחתו, ויוסיף ויקנה ממד מוחשי לנטילת האחריות של הנאשם על מעשיו ותוצאותיהם.

29. במכלול השיקולים, נגזרים על הנאשם השיקולים הבאים:

א. 32 חודשי מאסר, שיימנו מיום מעצרו - 15.4.22.

ב. 7 חודשי מאסר, אותם ירצה אם יעבור עבירה של השתתפות בהתפרעות או עבירה של תקיפת שוטר בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר.

ג. 12 חודשי מאסר, אותם ירצה אם יעבור עבירה של חבלה בכוונה מחמירה בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר.

ד. פיצוי בסך 6,000 ₪, שישולם לע' (אב המשפחה שנפגעה מן המעשים שבאישום השלישי). הפיצוי ישולם עד 1.6.23. בתוך 14 ימים תעביר המאשימה למזכירות את פרטיו של ע'.

ניתן לערער בזכות לבית המשפט העליון בתוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ב אדר תשפ"ג, 15 מרץ 2023, במעמד הצדדים.

עמוד 8

